EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Ferran Climent Costa / Josep M. Mata-Perelló (Geoparc de la Catalunya Central) | Actualitzat el 11/05/2018 a les 12:46

L'avenc Montserrat Ubach

INDRETS. Força conegut pels excursionistes i pels muntanyencs, però especialment pels espeleòlegs d'arreu del món. Obert per l'acció de l'aigua entre conglomerats, entre les roques quotidianament conegudes com a pinyolenc, a molts indrets del nostre país, entre els anys 1963 i la dècada dels vuitanta, va ser l'avenc més profund del món en conglomerats, amb una fondària de 202 metres.

Foto: Tomàs Roy Català

Actualment, encara és un dels més profunds, el tercer. Per d'altra banda, durant 15 anys va ser el més profund de Catalunya, absolut. Ara és un dels 10 més fondos, en qualsevol tipus de roca. L'avenc es troba situat al terme municipal d'Odèn, concretament a l'entitat municipal descentralitzada de Canalda, molt a prop de Cavallera Baixa i forma part del Projecte del Parc Geològic i Miner del Solsonès, a prop del conegut Roc de Canalda, al SE de la seva capital municipal.

Aquest lloc, es troba situat al Sud de l'encavalcament del Puig Sobirà, dintre de la Depressió Geològica de l'Ebre o Conca de l'Ebre. Per aquests indrets es localitzen uns importants gruixos de conglomerats, procedents de l'erosió dels Pirineus. Aquests materials pertanyen als trams finals de l'Eocè i al Oligocè. L'avenc es situa sobre aquests darrers materials, els quals tenen una antiguitat màxima d'uns 34 milions d'anys. Naturalment, l'avenc és molt més jove i no supera el milió d'anys. Té una obertura lateral, però es vertical i forma diversos graons. Va ser explorat l'any 1963 per l'aleshores jove espeleòloga manresana Montserrat Ubach i Tarrés, Tot i així, l'avenc ja era conegut per les persones que vivien a la Cavallera Baixa. El conjunt format per l'encavalcament del puig Sobirà, el roc de Canalda, la serra de Canalda i el propi avenc Montserrat Ubach és un indret molt important de la geologia del Solsonès i de la Catalunya Central. I un dels més importants del nostre país, de cara al coneixement integral dels processos geològics.

Foto: Jordi Lloret

[despiece]**Nom del paratge:** Avenc Montserrat Ubach.
Situació: Terme municipal d'Odèn, entitat municipal descentralitzada de Canalda. Immediacions de la casa de la Cavallera Baixa. S'hi accedeix fàcilment des de la carretera que enllaça el coll de Jou i Sant Llorenç de Morunys amb Cambrils.
Situació geològica: Molt a prop del contacte entre la Depressió Geològica de l'Ebre (o Conca de l'Ebre) amb el Sistema Pirinenc.
Importància geològica: El paratge és d'una extraordinària complexitat geològica, al límit entre dues de les unitats geològiques que configuren el nostre país.
Materials geològics: Conglomerats. Procedeixen de l'erosió de les serres pirinenques situades més al Nord.
Edat de formació: Es força difícil dir quina es l'edat exacta de la formació de l'avenc. Molt probablement, s'ha produït durant els temps geològics actuals, entre el Pleistocè i l'Holocè.
Curiositats: Aquest indret, forma part del Projecte del Parc Geològic i Miner del Solsonès. Alhora, s'inclou dintre de Xarxa Ibèrica d'Espais Geominers. També cal dir que al Museu de Sant Llorenç

de Morunys hi ha un espai dedicat a aquest avenc. Forma part de moltes de les guies espeleològiques de tot el món. I també cal dir, que pels seus voltants s'ha obert una ruta geològica i naturalística, en honor del malaurat espeleòleg Jordi Lloret. La ruta va ser confeccionada per aquest espeleòleg i per la pròpia Montserrat Ubach. Poc abans s'havia creat la Comissió de Protecció de l'Avenc Montserrat Ubach.[/despiece]

Foto: T. Nubiola